

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Pandemin, välbefinnandet och inledning av höstens verksamheter

Christine Söderek
undervisningsråd
Svenskspråkig utbildning

- Konsekvenser för välbefinnandet (hyvinvointivaje) = faktorer som av olika orsaker hotar barnets/den ungas psykiska, sociala eller fysiska hälsa.
- Undersökningar och den offentliga debatten har lyft fram oro över barns och ungas välbefinnande, specifikt ungas psykiska hälsa
- Pandemin har påverkat barn, unga och familjer väldigt **olika**:
 - Ökad tid tillsammans inom familjen
 - Mindre program = mindre stress i vardagen
 - Föräldrars bekymmer (t.ex. ekonomi och arbetssituation, eget välbefinnande, alkoholkonsumtion, avsaknad av stödnätverk)
 - Familjernas resurser att stöda sina barn och ungdomar är olika
 - Det sociala umgänget med kompisar har fallit delvis bort
 - Avbrott i hobbyer och begränsningar i att kunna mötas -> ensamhet och utanförskap

- Distansundervisningen upplevts som både positiv och negativ
- Frånvaro
- Ändringar i enhetens verksamhet som lett till begränsningar i gemenskapens växelverkan, gemenskapsfrämjande evenemang och samarbetet med hemmet
- Behovet av elev- och studerandevårdstjänster har ökat och det har funnits utmaningar med att erbjuda tjänster inom utsatt tid
- Behovet av mentalvårdstjänster/specialsjukvårdstjänster har ökat ytterligare, funnits långa köer redan innan pandemin

Att stärka välbefinnandet

- Välbefinnande föds i *bemötanden*
 - Bemötanden, blickar, ord, observationer, feedback och känslor betydelsefulla
- *Växelverkan* mellan barnen/de unga och de vuxna på enheten är välbefinnandets kärna
 - Att bli sedd och hörd
 - Att lära tillsammans och vara en del av en grupp
- *Gemenskapen* är grogrunden för barnens och ungdomarnas välbefinnande
 - Strukturerna skapar en tydlighet och trygghet i gruppernas och gemenskapernas vardag
 - När enhetens vuxna mår bra, mår barnen bra

Viktigt att ta hänsyn till i höst

1/2

Att återvända till skol-/läroanstaltsgemenskapen och därtill hörande vardagliga rutiner och interaktionssituationer har en läkande effekt och stärker känslan av psykologisk trygghet.

- *Fokus på varje barns och ungas individuella välbefinnande och lärande*
 - de som har deltagit i distansundervisning under en längre tid
 - de som redan tidigare har behövt mera stöd för sin utveckling
- *Upptäck problem i ett tidigt skede – fånga upp de som behöver stöd – stöd välbefinnandet*
 - Personalen inom småbarnspedagogiken/i förskolan/skolan/läroanstalten är i en nyckelposition
- *Stärk samhörigheten och gemenskapskänslan*
 - Planera tillsammans med personalen
 - Barns, ungas och föräldrars delaktighet

Viktigt att ta hänsyn till i höst

2/2

- *Ge barnen och ungdomarna:*
 - upplevelser av individuellt bemötande
 - känslor av uppskattning
 - positiv och uppmuntrande respons
- *Ta hänsyn till följande i gruppen:*
 - emotionella färdigheter och kommunikationsfärdigheter
 - gruppbildningen och grupptillhörighet
 - en positiv gruppdynamik
- *Stöd barnen och ungdomarna att komma i rörelse under dagen*
- *Stärk samarbetet med vårdnadshavarna*

Stödmaterial på UBS webbplats – under arbete

- Välbefinnandet och återhämtning från coronapandemin ([länk](#))
 - Elev- och studerandevårdsgruppens uppgifter då höstterminen inleds – minneslista
 - Enkät om ungas välbefinnande
- Anvisningar gällande frånvaro
- Kamratrelationer, samhörighet och ensamhet
- Gemensam elev- och studerandevård under distansundervisning: Digitala verksamhetssätt för att främja välbefinnandet
- Kompisfärdigheter är färdigheter som kan övas upp
- Övningar för medveten närvaro för barn, unga och vuxna

Elev- och studerandevårdsgruppens uppgifter då höstterminen inleds - minneslista

1. Se över elev- eller studerandevårdsgruppens sammansättning
2. Uppdatera skolans eller läroanstaltens elev- eller studerandevårdsplan
 - Gemenskapsfrämjande på distans, krisplan, frånvaro, icke önskvärt beteende på digitala plattformar
3. Följ med elevernas och de studerandes välbefinnande
4. Följ upp välbefinnandet i skol- eller läroanstaltsgemenskapen
5. Stärk det gemenskapsfrämjande arbetet
6. Kom överens om principerna för tidig upptäckt och individuell elev- och studerandevård
7. Informera om elev- och studerandevårdens verksamhet

Personalens och ledarnas välbefinnande

- Vilka praktiska strategier finns det att tillgå för att främja personalens och ledarnas välbefinnande:
 1. Hurdana förhållanden och strukturer skapar man för arbetsgemenskapen (t.ex. då verksamhetsåret börjar, möten, utrymmen, tidtabeller, team)?
 2. Hur främjar man de sociala relationerna i arbetsgemenskapen och hur stöder man interaktionen?
 3. Vilka möjligheter har personalen att förverkliga sig själva eller utveckla sitt kunnande?
 4. Hur stöder man främjandet av hälsan och den fysiska orken?
- I arbetsgemenskapen kan man dela sina kunskaper på nya sätt, utveckla rutiner som anknyter till välbefinnandet samt arbeta för en gemenskapsfrämjande verksamhetskultur.
- Välbefinnandet främjas av att man stärker samarbetet mellan personalen och upprätthåller sammanhållningen och gemenskaps känslan.
- Det är också viktigt att ledningen värnar om sitt eget välbefinnande för att man ska kunna stödja andra och skapa nya perspektiv för framtiden. Ett starkt stöd från arbetsgemenskapen och delat ledarskap stöder ledarens arbete och främjar orken.

Höstens tillfällen med koppling till välbefinnande

- Webbinarier om välbefinnande för småbarnspedagogiken
 - 7.9 kl. 12-15 och
 - 4.11 kl. 12-15
- Nationellt svenskspråkigt Fyren-seminarium 7.9 kl. 13-16
- Hyvinvointiareena 23-24.9 (webbinarium, ordnas av UBS och THL, se närmare: hyvinvointiareena.fi)
- Nationella elev- och studerandevårdsdagar 10-11.11 (webbinarium, ordnas av UBS och RFV)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Tack och lycka till i höst!

